

Suvestinė redakcija nuo 2022-08-24

Įsakymas paskelbtas: TAR 2017-02-03, i. k. 2017-02001

Nauja redakcija nuo 2022-08-24:

Nr. [V-1374](#), 2022-08-23, paskelbta TAR 2022-08-23, i. k. 2022-17418

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 31:2022 „GYDYTOJAS
DIETOLOGAS“ PATVIRTINIMO**

2017 m. vasario 1 d Nr. V-93
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo 4 straipsnio 4 dalimi:

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 31:2022 „Gydytojas dietologas“ (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m.
vasario 1 d. įsakymu Nr. V-93

(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m.
rugpjūčio 23 d. įsakymo Nr. V-1374 redakcija)

**LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 31:2022
GYDYTOJAS DIETOLOGAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos medicinos norma MN 31:2022 „Gydytojas dietologas“ (toliau – Lietuvos medicinos norma) nustato gydytojo dietologo teises, pareigas ir kompetenciją.

2. Lietuvos medicinos norma privaloma visiems gydytojams dietologams, dirbantiems Lietuvos Respublikoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą.

3. Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

3.1. **Dietologija** – medicinos mokslų šaka, tirianti organizmo maistinių medžiagų ir energijos poreikį bei mitybos koregavimą specialiomis dietomis gydant įvairias ligas.

3.2. **Gydytojas dietologas** – medicinos gydytojas, teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs gydytojo dietologo profesinę kvalifikaciją.

3.3. **Gydytojo dietologo praktika** – teisės aktų reglamentuota gydytojo dietologo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją vykdoma asmens sveikatos priežiūra, apimanti sveikų ir sergančių asmenų mitybos ypatumų, maistinių medžiagų ir energijos pokyčių organizme nustatymą ir mitybos būklės koregavimą taikant mitybos terapiją, mitybos terapijos taikymą kaip pagrindinį gydymą arba kompleksinio gydymo dalį, maistinių medžiagų bei energijos stokos ir pertekliaus prevenciją bei sveikų ir sergančių asmenų mokymą mitybos klausimais.

3.4. Kitos Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos kituose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

4. Gydytojo dietologo profesinę kvalifikaciją įgyjama baigus universitetines medicinos studijas ir dietologijos rezidentūrą. Užsienyje įgyta gydytojo dietologo profesinę kvalifikaciją pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir kitų profesinių kvalifikacijų pripažinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Teisę verstis gydytojo dietologo praktika turi asmuo, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs gydytojo dietologo profesinę kvalifikaciją ir turintis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią medicinos praktikos licenciją verstis medicinos praktika pagal gydytojo dietologo profesinę kvalifikaciją.

6. Gydytojas dietologas verčiasi gydytojo dietologo praktika Lietuvos Respublikoje tik asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje galiojančią asmens sveikatos priežiūros veiklos licenciją teikti dietologijos paslaugas, ir (ar) kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais turi teisę teikti ir gydytojas dietologas.

7. Gydytojas dietologas asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia visų amžiaus grupių pacientams.

8. Gydytojas dietologas dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su kitais sveikatos priežiūros specialistais.

9. Gydytojas dietologas vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, asmens sveikatos

priežiūros specialisto praktiką, asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, Lietuvos medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis bei savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS TEISĖS

10. Gydytojas dietologas turi teisę:

10.1. verstis gydytojo dietologo praktika Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

10.2. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymo Nr. 112 „Dėl Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos pagalbos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

10.3. išduoti medicininius ar sveikatos pažymėjimus (pažymas) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

10.4. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.5. atsisakyti teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

10.6. nustatyti asmens mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;

10.7. gauti darbui būtiną informaciją apie gydomus ir konsultuojamus pacientus iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bei fizinių ir juridinių asmenų;

10.8. vykdydamas Lietuvos medicinos normoje nurodytą veiklą, tvarkyti paciento asmens duomenis, įskaitant sveikatos duomenis, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka.

11. Gydytojas dietologas turi ir kitų teisių, nustatytų kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką.

III SKYRIUS PAREIGOS

12. Gydytojas dietologas privalo:

12.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą;

12.2. pagal savo kompetenciją, nurodytą Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje verčiasi praktika, licenciją, kvalifikuotai tirti, diagnozuoti ir gydyti ligas, būkles bei sveikatos sutrikimus, rekomenduoti ir dalyvauti organizuojant profilaktikos priemones bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

12.3. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais siųsti pacientą konsultuotis ir (ar) gydytis pas atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;

12.4. bendradarbiauti su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;

12.5. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Specialisto spaudos numerio suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

12.6. laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia; kitiems asmenims ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka;

12.7. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

12.8. laikytis licencijuojamos asmens sveikatos priežiūros specialisto veiklos sąlygų;

12.9. tvarkyti gydytojo dietologo praktikos dokumentus;

12.10. paaiškinti gydytojo dietologo praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

12.11. taikyti tik medicinos mokslo įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytus atvejus;

12.12. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytus atvejus. Užtikrinti, kad medicinos priemonės būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone pateikiama informacija;

12.13. Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka teikti statistinius ir kitus atskaitomybės duomenis;

12.14. informuoti teisėsaugos institucijas apie visus atvejus, kai į sveikatos priežiūros įstaigą kreipiasi arba pristatomas asmuo, kurio gyvybei kelia pavojų padaryti kūno sužalojimai, taip pat asmuo, kurio gyvybei pavojus negresia, tačiau jam padarytos durtinės, pjautinės, šautinės ar dėl sprogimo atsiradusios žaizdos arba kitokio pobūdžio kūno sužalojimai, kurie gali būti susiję su nusikaltimu;

12.15. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

13. Gydytojo dietologo profesinę kompetenciją sudaro žinios ir gebėjimai, kuriuos jis įgyja baigęs gydytojo dietologo profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas bei nuolat tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją, atsižvelgdamas į nuolatinę medicinos mokslo ir praktikos pažangą.

14. Gydytojas dietologas turi žinoti:

14.1. sveikatos priežiūros ir socialinės pagalbos organizavimo pagrindus;

14.2. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

14.3. medicinos statistikos pagrindus;

14.4. sveikatos draudimo pagrindus;

14.5. sveikatos teisės pagrindus;

14.6. asmens duomenų apsaugos principus;

14.7. naudojimosi informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus ir mokėti jais naudotis.

15. Gydytojas dietologas turi išmanyti:

15.1. medicinos etikos ir deontologijos pagrindus;

15.2. žmogaus anatomiją, fiziologiją, patologinę fiziologiją;

15.3. medžiagų apykaitos sutrikimų rizikos veiksnius, priežastis, patologinės morfologijos ir imunopatologijos pagrindus, patogenezę, kliniką, diagnostikos ir gydymo metodus, jų prevenciją;

15.4. virškinimo sistemos ir medžiagų apykaitos ligų diagnostikos ir gydymo metodus, indikacijas, kontraindikacijas ir komplikacijas;

15.5. valgymo sutrikimų diagnostikos ir gydymo metodus;

- 15.6. skiriamų vaistinių preparatų veikimą, jų šalutinį poveikį, sukeltas komplikacijas;
- 15.7. įvairaus amžiaus ir fiziologinės būklės (pvz., nėščiųjų) asmenų virškinimo sistemos ligų ir sutrikimų ypatumus;
- 15.8. dietiniam gydymui skirtų dietų charakteristikas;
- 15.9. sveikų asmenų maitinimosi ypatumus (sveikatai palankios ir subalansuotos mitybos principus);
- 15.10. įrodymais pagrįstos medicinos principus, mokslinės literatūros, metodinių rekomendacijų ir gairių pritaikymą praktikoje.
- 16. Gydytojas dietologas turi gebėti:
 - 16.1. bendrauti su pacientais ir jų artimaisiais;
 - 16.2. rinkti ligos, maitinimosi, gyvenimo, socialinę ir šeiminių anamnezę;
 - 16.3. interpretuoti ir įvertinti medžiagų apykaitą atspindinčių laboratorinių tyrimų duomenis, žinoti jų amžinius ypatumus ir dinamiką;
 - 16.4. įvertinti paciento mitybos būklę naudodamas medicinos priemones;
 - 16.5. konsultuoti ir teikti tinkamas mitybos rekomendacijas įvairaus amžiaus žmonėms, atsižvelgdamas į jų sveikatą, socialinę ir kultūrinę aplinką;
 - 16.6. dirbti komandoje su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais;
 - 16.7. paskirti ir vykdyti mitybos terapiją;
 - 16.8. skirti enterinę ir parenterinę maitinimą;
 - 16.9. įvesti maitinimo zondą;
 - 16.10. apskaičiuoti maistinių medžiagų ir energijos poreikius;
 - 16.11. sudaryti individualų mitybos planą;
 - 16.12. nustatyti paciento maitinimosi priežiūros poreikį;
 - 16.13. vykdyti maitinimo ir maitinimosi priežiūrą.
- 17. Gydytojas dietologas turi diagnozuoti ir gydyti šias ligas (kodai pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtąją pataisytą ir papildytą leidimą „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM):
 - 17.1. kvašiorkorą E40;
 - 17.2. išsekimą dėl prastos mitybos E41;
 - 17.3. kvašiorkorą dėl išsekimo E42;
 - 17.4. nepatikslintą didelį baltymų ir energetinių medžiagų trūkumą E43;
 - 17.5. vidutinio ir nedidelio laipsnio baltymų ir energetinių medžiagų trūkumą E44;
 - 17.6. sulėtėjusią raidą dėl baltyminių ir energetinių medžiagų trūkumo E45;
 - 17.7. nepatikslintą baltyminių ir energetinių medžiagų trūkumą E46;
 - 17.8. kitų medžiagų trūkumą dėl prastos mitybos E50–E64;
 - 17.9. lokalizuotą nutukimą E65;
 - 17.10. nutukimą E66;
 - 17.11. kitą maisto medžiagų perteklių E67.
- 18. Gydytojas dietologas turi gebėti taikyti mitybos terapiją gydant šias ligas ir sveikatos sutrikimus (kodai pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtąją pataisytą ir papildytą leidimą „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM):
 - 18.1. žarnyno infekcines ligas A00–A09;
 - 18.2. tuberkuliozę A15–A19;
 - 18.3. virusinius hepatitus B15–B19;
 - 18.4. žmogaus imunodeficito viruso (ŽIV) sukeltą ligą B20–B24;
 - 18.5. navikus C00–D48;
 - 18.6. kraujo ir kraujodaros organų ligas bei tam tikrus sutrikimus, susijusius su imuniniais mechanizmais D50–D89;

- 18.7. endokrinines, mitybos ir medžiagų apykaitos ligas E00–E89;
 - 18.8. psichikos ir elgesio sutrikimus F00–F99;
 - 18.9. nervų sistemos ligas G00–G99;
 - 18.10. kraujotakos sistemos ligas I10–I15, I20–I25, I70–I89, I95–I99;
 - 18.11. kvėpavimo sistemos ligas J00–J99;
 - 18.12. virškinimo sistemos ligas K00–K93;
 - 18.13. odos ir poodžio ligas L00–L99;
 - 18.14. jungiamojo audinio ir raumenų bei skeleto ligas M00–M99;
 - 18.15. lyties ir šlapimo sistemos ligas N00–N99;
 - 18.16. tam tikras ligas ir sveikatos sutrikimus nėštumo, gimdymo laikotarpiu ir laikotarpiu po gimdymo O10–O16, O20–O29;
 - 18.17. tam tikras perinatalinio laikotarpio ligas P00–P08, P70–P78, P92;
 - 18.18. įgimtas formavimosi ydas, deformacijas ir chromosomų anomalijas Q00–Q99;
 - 18.19. tam tikrus simptomus, požymius ir nenormalius klinikinius bei laboratorinius radinius, neklasifikuojamus kitur R10–R19, R50–R82;
 - 18.20. sužalojimus, apsinuodijimus ir tam tikrus išorinių poveikių padarinius S00–T98.
-

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1374](#), 2022-08-23, paskelbta TAR 2022-08-23, i. k. 2022-17418

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. vasario 1 d. įsakymo Nr. V-93 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 31:2017 „Gydytojas dietologas“ patvirtinimo“ pakeitimo